

Bludičky.

Redován od — Jana Kloudný.

XXXIII.

Za časného jitra vyšel z Vyšehradské brány směrem ku Pančnické Fortině a Brozanský.

Brozanský oblečen byl jako obyčejně, toliko svůj plášť lineový nechal dnes doma, poněvadž se podobalo, že bude parný den. Fortin předtím byl tmavým cestovním šatem a přes rameno měl přehozenou na rameni brašnu. Bylo patrné, že běže se někde na cestu, a starý přítel že ho doprovází.

Přišel na místo, odkud byl volný rozhled na horčíjší část Prahy, přátelé takřka souhlasně se obrátili. Brozanský povzdíchl si tělového pohledu, kterým přítel s Prahou se loučil.

"Ej, vyť se tak holestně tváříte, jako byste se s Prahou navždy rozcházeli," zasmál se, obtěžje zapřísti rozhovor, aby Frontina trochu povyrazil.

"Přiznávám se, jdu nerad!" odvětil Fortin. "Ale když již tak bylo stanoveno, nelze neposlechnout!"

"A dobře tak! Budu vám to tělesně i duševně ku prospěchu. Zapomenete alespoň na ono hořké sklamání."

"Ah — to již jako zapomenuto —" trpce usmál se Fortin. "Dostal jsem od osudu za to, že jsem se zpronevěřil svým zásadám a předsevzetím."

"Ně nesvádíte na osud! Ženská španost! A já věru v té zmiňtě bych byl nikdy tolik špatnosti nehledal. — Dobře, že jste se vypravil. Ta žena by vás na pokoji ne nechala. Přišla by zas, aby vám něco namluvila — a konečně — my muži jsme slabí tvorové — snad byste ještě odpustil!"

Fortin se usmál. "Je vidět, že nemáte o mně nejlichotivější mínění."

"Chcete říci, že mám o vás to též mínění, jako více méně o každém muži. Jsme-li zamilovaní, pak není nic snazšího pro milovanou bytost, aby nám dokázala, že blbě je černé a dvakrát dvé že jest buď pět nebo tři, ale nikdy čtyři."

"A řekl jsem vám již, že ne byl jsem a nejsem ani nyní do Lotky zamilován. Bylo to okamžité opojení, a když to pomínilo, zbylo mi jenom vědomí, že povinnost velí nésti následky. Víte-li —"

"Je-li tomu opravdu tak, pak tím více velebím onu šťastnou náhodou, jež nás přivedla na Zofinu a dopřála slečně Lolotte odhaliti tak bezděky celou svou nectnou povahu. Nyní již svoboden."

"Ano svoboden a mohu se tak spíš cele oddati našemu dílu!" dodal Fortin.

"A Bůh vás provázej na vaší cestě! Jen prosím vás, neochabujte a nezářejejte důvěru v dobrou naši věc, budete-li se na svých cestách setkávati s nezdarem. A kdybyste i nikde nepofidil tak, jak si přejeme, něco z vaší setby přece vždy zůstane viseti, a když i nezejví se ovoce vašeho snažení hned, po čase nás překvapí tam, kde jsme ho již nejméně se nadáli! S těmi davy lidí jest, jako když se mena na tvrdo skálu hází. Něco uschne, něco vtr zaneše, něco ptáci sezobají, a jen tu a tam zachytí se zrno v skrytu. Ale že není vláhy a není kypré půdy, semeno nevklíče, ale také nehyne, čekajíce až skála zvětrá nebo až vtr zaneše sem dosti plodné srsti. A já věřím, že i ty naše skály starých předsudků zvětrají, i ten blahodárný vtr od západu přijde."

"Vyprávíte mne, ale chybílíte. Kde vaše ohnivá výmluvnost me nedokázala, tam tím méně asi mně se podaří získati nové stoupence."

"Počtář, jen nechtějte dosti přilít mnoho najednou. Počítejte s okolnostmi i s povahou našeho lidu, zejména onoho na českém jihu. To je taková tvrdá skála, o které jsem se dříve zmínil. Nehybný, konservativní a zdržlivý ke všemu novému. Panské jeho ohnulo mu liběty, páni Francové a mušketýři udělali ho vycytráleným, tak vycytráleným, že se dovele i hodné hloupým stavěti, aby o

klamal toho, komu sám nevěří. Hromadu nebezpečných vlastností má ten lid, jež by toho, kdo neprobledne do jeho nitra, dovedly odstranit. Ale když ho poznáte, zamilujete si ho, toho těžkopádného jihočeského člověka více, než to lehkokrevné plemeno středních Čech a severu. A ke své půdě, i k jazyku lze tak, že jen naši z Podkrkonoší se mu v tom vyrovnají."

"Ale při takové trpné povaze lidu nemůžeme si mnoho slibovati," namítl Fortin.

"Je trpná, pravda že je! Jako vůbec již to leží v naší slovanické krvi. Za to však když ten lid se jednou rozbouří, pak s ním možno dokázat velké věci."

Fortin bezděky nedůvěřivě zavrtěl hlavou, což Brozanskému neušlo.

"Vidím, vidím, že pořád ještě nevěříte!"

"Nemohu jinak, poněvadž nedovedu pochopiti, že by tito lidé dovedli se nadchnouti pro tak veliké a vznesené ideje. Myslím, že plná mísa je jim nade všecko! A dobře bylo! Takovým je těžko hlásiti! Odlož rýc a rádo, opusť statek a pojď bojovat za svobodu národa!"

"Co se stalo před čtyřmi sty lety, kdy byl selský lid stejně nezdělaný a utajený, bude se opakovati zas! V tom právě jeho přednost, že dovede se i pro takovou vyšší pomysly rozplameniti. Viděl jsem sedláky jinde. Nenávidí proti pánu, naději na rozdlení slechtické půdy, slibem že všecky daně budou zrušeny nebo konečně náboženskou štváncí dovede je, kam sám chce. Pro myšlenku národní však nesnadno je získati. Za to náš lid namnoze má hlubokou vkořeněnou národní vědomí, etí krivdu, jež se nám děje, a dovede-li dnes ještě jenom potají přísti zatínat, až se mu někdo postaví v čelo, pak dovede zase vystoupiti španě na světové jeviště. A vaší úlohou bude hlásati především takové lidi. Prostě vojáky pro naši národní armádu neshleďte, vejte, nýbrž důstojníky a generály! — Ale tu již přijíždí váš vůz a nastává loučení."

Skutečně dojížděl oba přátely, zabrněl v rozhovor táborový dostavník, etíhodná to archa, jež sprostředkovala v oné době spojení Táhora s Prahou a městy na cestě té ležícími.

Fortin, zaplativ již v Praze v zájezdni hospodě povinný poplatek, měl jedno místo pojištěno, a vyšel napřed s Brozanským, aby si s ním mohl ještě promluvit i zároveň ušetřit se drkotání po městské dlažbě. Vůz dojel, přátelé srovně se rozloučili, a Fortin zanechal místo na kozlíku vedle vozky, jež si byl zvlášť na radu Brozanského zamilul.

Zatím co Fortin v těžkopádném povozu pomalu se vzdaloval Prahy, vrátil se Brozanský, aby dle úmluvy s přítelem přestěhoval se do jeho bytu. Měl Fortin dle utušení přátelského kroužku setřevati aspoň několik neděl na venkově. Brozanský nadělil to tak, jednak aby mladý přítel jeho zapomenul na své milostné historie v Praze, jednak aby pracoval ve směru jim již započatém.

Brozanský různými prostředky opatřil si adresy čtenářů a frotovatelů českých knih na venkově. Takových lidí tehdy ještě nebylo mnoho a v kruzích vlasteneckých i v redakcích několika listů, jež v Praze vycházely, dobře je znali. Kdo byl "čtenářem", byl i vlastencem a dalo se souditi, že bude znáti i všechny stejné smýšlejší ve svém městě a okolí.

Agitace od vesnice k vesnici, od muže k muži — to bylo heslem kroužku Brozanského. Nebylo si ce posud pro to mnoho lidí, ale na počátek stačilo vyslati ty, kteří byli. A tak kromě Brozanského, jenž ponechal si pro sebe Prahu a Ledovce, jenž Prahu opustiti nemohl, rozjeli se všichni, každý s určitými adresami a určitým působitěm. Několik studentů, jež byli Ledovce a Květoslav přivodili, několik mladších řemeslníků, jež

získal Křížek, rozjelo se do rodiny krajů. Také pater Romuald vybral se na cestu a Křížek na stará léta šel též "krajánkovati" po českých mlýnech.

Všichni šli již ne zkoumat půdu, jako naprevé, nýbrž přímo hlásati politický program českého národa, jak ho byli ve svém kroužku vypracovali. Bylo to totiž, žeho již tehdy Maďari zeda veřejně pro sebe se dovolávali: vyproštění z područí Vídně, osamostatnění země koruny České ovšem ve svazku Rakouska a vedle toho rovně právo všech národů. Toto poslední ovšem Maďari ve svém programu neměli, starajíce se již tehdy o výlučné právo maďarštiny, jež měla se státi státním jazykem všech uherských zemí.

Vedle toho mělo se na lid selský působiti slibem, že bude robotu nadobro zrušena, měšťané a inteligence pak měli býti získáváni slibem získání občanských svobod.

To všecko byly ovšem věci, jež veřejně hlásati v zemích rakouských bylo nemožno, poněvadž vídeňská vládní kruhy páchly velezrádu. Slechta česká ovšem již skoro od počátku století dovovala se svých stavovských práv plynoměch z českého státního práva. Ba od několika let ozývaly se na sněmu českém řeci o jenerálním sněmu zemí českých, o zodpovědné vládě v Praze a podobných věcech, ale to dělo se za zavřenými dveřmi. Do lidu z toho sněmu vám jen málo proniklo, a to, částo ještě prostřednictvím zahraničních listů, které ovšem měly své čtenářstvo jen v kruzích městských.

Co směla si však dovoliti slechta, až i té na sněmu bylo vyhržováno, že "z dobrého atee mohl by se státi prsný pán", nebylo by prošlo člověku prostě občanské krve. S takovýto "buřicem" byly by úrady nedělaly velikých okolků. Stačilo pouhé podezření, aby nebezpečný člověk bez soudu na čas zaneval v některém státním vězení, jež byla podobnými lidmi všech národů přeplněna.

Bylo tak ostatně nejen v Rakousku, ale i všude jinde. Ěra, již Metternich vstíkl svého absolutistického a policejního ducha, ohýřila se již ku konci, veletí samovlády i malí tyrankové německých i vláských státčků počínali již tužiti, že nadechází doba nová, ale tím houževnatěji se vzpírali všemu, co dýřelo svobodou.

Absolutní vláda z milosti boží poříd ještě byla v katechismu občana, a bída tomu, kdo nechtěl věřiti nebo doela jiné k nevěro sváděl. "Král je zde, aby poroučel, slechta aby mu radila a ostatní aby poslouchali!" Takto upírně a jadrně jako král Sardinský tak všichni, i ti, jejichž ministři občas trochu se svobodou koketovali.

Přátelé Brozanského musili tedy ve svém konání býti nemalo opatrni a musili se obmeziti takřka jen na rozhovory mezi čtyřma očima, poněvadž za stávajících poměrů ledokolvi tři, čtyři lidé strážili hlavy dohromady, již se mezi ně vtránil pátý, poslán bý, aby zvěděl, co umlouvají.

Fortinovi v jeho náladě poslední toto přišlo velice vhod. Vyslechnul Lotěinu hovor se starým Ellbingem na ostrově Zofinském moře, jenž otřáso. Ač zapíral sám sobě, opamovala slěná a svídnaná Lolotte, třeba jen na den, celou jeho duši.

Ten horoucí žár její lásky, její slzy, skrze něž se na něho usmívala, její oddání se a tak moeně pohnutí, když opouštěla jeho byt — to vše působilo na něho neodolatelně, že z největšího stával se věřícím. A pojednou z toho neboe lásky, již se byl cele oddal, svržen byl dole. Lotka nejvíce toužila po požitku smyslném — a vše ostatní bylo pouhou komedií, jež měla ho přesvědčiti, že on byl prvním jejím milencem. Tato žena, jež před ním plakala, klesala a žněl zas hrle se povznášela, hlásajíc lásku, po straně — před vlastním svým otcem — posměš se z něho tropila.

Nabízel jí svou ruku i své jméno, celé své "já" kladl jí k nohám, a ona se tomu všemu posmívala s eynámem zvrhlé rozkošnosti. A jako si tropila posměch z vlastního atee, jež ovšem byl jí asi hoden, tak ani památku jeho uatky neněťřila svou komedií.

Fortin s trpkostí i hnusem vzpomínal na chvíle, jež v náručí Lotky prožil, i na to, jak před ní klekal, jak jí přetvářející se kome-

diantku, těšil, když rozřtostnila se nad svým pádem, který sama byla nastrojila —

Před odchodem svým Fortin byl na váhách, nevěda jak se etí s Lotkou rozjetí. Seděl dlouho do noci a psal jí dopis, v němž dle své náhady mysli slovy trpkými a srdce rozrývajícími vyčetl jí její podlé smýšlení. Leč ráno Brozanský, jenž přišel ho navštívit, vysmál se mu do očí.

"Cože? Vy, takový čtenář bible, a nevíte, co jest sypaní perly sviniím?" vybuchl, když byl přečetl Fortinův dopis. "Ta ženská ve své zkaženosti vysměje se i vašemu psaní a bude ze všech těch vyčitek a výlevů etí soudit, že má přijít, padnout vám k nohám nebo kolem krku, aby zas vše bylo dobře."

Fortin rázem pocítil pravdivost slov přítelových. "Láska na smrt uražená tolik slov nenaudruví!"

"Nuže, co říci?"

Brozanský, jenž vždy rád svou převahou trochu chlubně se zabýřlal, byl ihned po ruce. "Vezměte péro a pište!"

"Rekněte dříve —"

"Tedy — Napište prostě: Měl jsem příležitost z vaší rozmluvy s otcem, kteronž na Zofině bezděky jsem vyslechl, poznati celou podoblost komedie, kterou jste se mnou hrála. Přiložené budíž honorárem — Nu, tak nějak. Až budete psáti, napadne mi konec!"

"A co ten honorár?"

"Přiložte desku, padesátku nebo stavku — jak sám vysoko ceníte —" zasmál se Brozanský.

Fortin odhodl péro. "Ne — tak ne!"

"Jste příliš etlivým, ale budíž, Nechei se vám vtráti svou radou."

"Nechám toho prozatím," řekl Fortin nerozhodně. "Pojďme —"

Teprve odpolodne Fortin vrátil se domů s úmyslem, že dříve než odejde do selžce, kde mělo se jednati o výpravě na venek, napíše Lotce list. Ale dříve ještě než jediný řádek na papír vpravil, vyrušen byl příchodem hejtmana Ellbinga.

Starý vpadl k němu po svém zvyku jako bouřka. Ale přes svou rozjařenost, když etěl Fortina objímati, povzdíchl si jeho bledosti a zalekl se až, jak před ním ustoupil.

"U dábla! Co to značí! Což již před svatbou se začneš se svým starým huřvati!" smál se blůně, až mu smích jaksi odumíral na rtech divnou předtuchou. "Přicházím tě pozvat, aby s námi večer šel do ressource. A ty — jako bys na pohřeb se strojil!"

"Řekl jste pohřeb! Budíž! Pochoval jsem svou lásku. To brzy — co?" ironicky zasmál se Fortin.

"At mne čes, když rozumím!" vybuchl Ellbing.

"Pán porozumí ihned —" řekl mladý muž. "Co stalo se, týká se slečny Lolotte a mne, ale vy jste otec a tudíž jsem i vám povinen vysvětliti. — Pounou náhodou, dříve než jsem se vám mohl ukázati, stalo se věera na Zofině, že jsem vyslechl váš hovor s Lolotte —"

"U dábla! — Hejtman více ze sebe vyraziti nemohl.

"A tu jsem poznal, že vy jste slechtitý muž, jenž jde nejen o dobrou partii, ale i o mne —"

Ellbing buď nevěřil kousavé ironie ze slov Fortina, nebo rozuměti nechtěl. — "Děkuji pánu! Pán ví, jak té kočám! Ale o slyšel — ej, Lotka, tof mladé děvče, fanfarum — nesmíš všecko brát příliš tragicky!"

"Nechei ani parohů nosit, ani býti nevinátkem, jež nutno učít —" narážel Fortin na osudná slova ze Zofina a náhle zehodiv se k rozhodnému slovu, vypjal se před starým a řekl mu přímo do očí: "Zkrátka, hejtmane Ellbingu, slyšel jsem vše a vy sám, jako muž etí, pochopíte, že tím konec všemu —"

Ellbing leknutím i vztekem zůnal v obličej. "Ej — to nešťastné naslouchat —" vzkríkl. "Za to mi pán zodpoví!"

Pokračování.

V teplém počasí
upotřebte Severný Prášek na nohy, jestliže vás nohy bolí, máte-li je oteké, aneb jestli se vám potí. Prášek ten zachráni kůži před popraskáním a zničí onen nepříjemný zápach potu, udrží nohy i stře více suché a uleví ve všech chorobách. Cena 25 centů. Vzorek bude zaslán každému po obdržení 2e poštovní známky. Adresujte jednoduše: W. F. Severa Co., Dept. L, Cedar Rapids, Ia.

PROČ JE TO
že tak mnoho chorob, které zjevně vzdurovaly zruženosti prosulých lékařů podávají se klidně vlivu obyčejného domácího léku

DR. PETRA HOBOKO

Protože ono jde přímo na kofen zla, nečistotu v krvi. Je připraveno z čistých zdravých prospívajících kofeků a bylin a je v užívání po více než sto roků — dosti dlouhou to dobu, důkladně jeho hodnotu zkoušiti.

Ne jako jiné léky, nete ho dostati v lékárnách, nýbrž dostává se přímo přímo od jediných vyrábětelů a majitelů. Píšte

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.

112-118 So Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

PURE CALIFORNIA WINES & BRANDIES

Jos. Bernard

620 Blue Island Ave. CHICAGO ILL.

Výborná vína kalifornská a importovaná, vody minerální, brandy a všeho druhu lihoviny zasílají se do všech částí Spoj. Statů.

Pište si o cenník!

Jos. Bernard, Blue Island Avenue. 620 CHICAGO, ILLINOIS.

ARGO

Gloss Starch

OTEVŘENÝ škrob sbírá prach a smetí pod pultem groceristy-a náslekm toho prádlo je šedě-bílé nebo žluté.

ARGO je prsný škrob pro každou prádelni potrohu — ku teplému i studenému škrobení.

Kupte si čistý ARGO balček, 5c.

THE STARCH FOR EVERY PURPOSE. FOR HOT AND COLD STARCHING.

DR. JAMES W. NOVÁK.
český zubní lékař.

Continental Block — 15, a Douglas st. Pokoj č. 4 v rohu nad Berg Clothing Co. — Office Phone: Douglas 977 — Residence Phone: South 788.

Krajané z venkova, kteří nejsou s domácí prací zubářskou spokojeni, učiní dobře, když při návětevě Omaha, zajdou k Drn. Novákovi, jenž za veskeré práce v oboru svém úplně ručí.

341f